

mega sebe, da dobro ve, koliko zmore in kaj sme hoteti. Njegovo oblikovalsko znanje je izredno dovršeno. Mogoče si je sam prestrog sodnik. Več zagona in ognjevitosti bi mu moglo samo koristiti, saj ima vse pogoje, da izvede tudi še vse drznejše in večje zasnutke, kot so bili zbrani na razstavi.

SLIKAR BOŽIDAR JAKAC

Po dveh letih je začetek novembra priredil Jakac ob dvajsetletnici svojega prvega nastopa kolektivno razstavo. Od mnogih prejšnjih se je prav ugodno in hkrati presenetljivo razlikovala. Predvsem je bila prirejena pregledneje — čeprav je štela sto številčk — in okusneje, pokazal je pa tudi z njo, da je v zadnjem času zlasti v oljnem slikarstvu krepko napredoval.

Med oljnimi portreti je bilo poleg slik, izvršenih v njegovi že znani, nekam starinsko skrbno izdelani maniri, tudi nekaj podob iz zadnjega časa. To sta bili zlasti lastni in ženin portret ter nečakova slika. V teh delih, ki se mi zde nekaka vrnitev k prvemu izhodišču, je pokazal umetnik velik smisel za barvo in za celotno koloristično nastrojenje podobe, ki je vsa pojmovana svobodneje. Če bo nadaljeval v ti smeri, uspeh ne izostane. — Risani portreti so predvsem težaško delo za vsakdanji kruh, obenem pa so dokaz kultivirane umetnosti in do kraja izdelane virtuoznosti. Toda tudi tod je bilo opaziti pričetke nekega novega gledanja, ki bi moglo uspešno pomladiti in osvežiti to panogo njegovega udejstvovanja.

Pastelne pokrajine, ki so zanj najznačilnejše, so ostale nespremenjene, le da postaja pojmovanje malce bolj realistično in bliže življenjski resničnosti, dasi ostane končno izza pokrajine vselej vidna le slikarjeva podoba, ki mu je izrez iz nature samo ena izmed prilik, da pokaže svoje osebno pojmovanje lepote. V tem je Jakac še pravi nadaljevalec ekspresionističnega naziranja, ki je postavilo človeka in njegovo osebnost visoko iznad prirode in v idealizmu gledalo edino možno umetnikovo stališče nasproti svetu.

Kakor vselej, je bila grafika tudi to pot jedro in krona razstave. V risbah in lesorezih se je pokazal Jakac z najboljšje plati: ves njegov lirizem, smisel za čisto linijo in igro senc z lučjo, vso dovzetnost za drobno lepoto v vsakdanjosti, sposobnost izbrati značilnost in bistvo predmeta, vse to so dokazovali ti listi.

V razstavnem katalogu je bil kratek opis Jakčevega dela v zadnjih dveh desetletjih. Resnično spoštovanje vzbuja ta pregled, ki dokazuje, kaj se da izvršiti in doseči v razmeroma kratkem času, če je ob naravni darovitosti tudi dovolj resnobe, vestnosti in doslednega stremljenja.

TROJICA

Nenavadno živahno razstavno sezono leta 1938 je zaključila umetniška skupina G. A. Kosa, M. Maleša in Fr. Goršeta, ki so začetek decembra razstavili v Jakopičevem paviljonu. Programske skupnosti bi med temi tremi razstavljalci, člani »Trojice«, zaman iskal, združila jih je le želja razstavljati brez odvisnosti od drugih idejnih skupin ali slučajnih prirediteljev. Razstava je bila prav zanimiva in je pokazala precej novega.

Slikar Gojmir Anton Kos vse bolj dozoreva. Medtem ko je prej na smelo širokopotezen, nekam impresionističen način dosegal efekte s poudarjanjem živih, strogo ločenih barvnih ploskev, ki se ostro odražajo od globokih senc, teži zdaj za ubranostjo in enotnostjo celotnega barvnega izraza, kar ustvarja vtisk žlahtne intimnosti. Da doseže ta smoter, skrbno izbira predmete, ki jih uporablja, jih razumno razporeja in tudi v barvnem pogledu tako sestavlja, da mu nudijo pri vsem realističnem podajanju možnost harmoničnega barvnega zlitja.